

Državni arhivi u Bayernu preuzmu godišnje 2–3.000 m vrijedne dokumentacije, jer kod preuzimanja postoji stroga selekcija s obzirom na značenje i vrijednost građe.

U zadnjem desetljeću osobita pažnja posvećuje se arhivskim zgradama, bilo da se stare zgrade – spomenici kulture renoviraju i osmišljavaju za potrebe arhiva, bilo da se grade nove moderne građevine. Posljednjih godina sve veće značenje imaju arhivi gospodarstva, filma, radija, televizije, novinstva, političkih stranaka, raznih društava i udruženja.

Ravnateljstvo državnih arhiva izdalo je 1952. godine, udovoljavajući interesima korisnika, Katalog arhivske građe (30 svezaka). Već čitavo jedno stoljeće izlazi časopis "Archivalische Zeitschrift", a povremeno se pojavljuje i publikacija "Obavijesti državnih arhiva" o razvoju i aktualnostima arhivistike u Bayernu.

Nešto više o pravnim normama koje uređuju preuzimanje, čuvanje i korištenje arhivske građe napisao je Georg Mocker, također djelatnik Ministarstva nastave, kulture, znanosti i umjetnosti. On navodi osnovne članke Zakona o arhivima od 1. siječnja 1992. Naime, Zakon obuhvaća četiri cjeline: općenito o arhivima, državni arhivi, arhivi posebnih javnih ustanova i završne odredbe; određujući osnovne djelatnosti, donosi zadatke, nadležnosti arhiva, kao i odredbe koje se tiču djelatnika arhiva i korisnika arhivske građe.

Ravnatelj Državnog arhiva Bayernu u Münchenu, dr. Walter Jaroschka člankom "Državni arhivi Bayernu – zrcalna slika povijesti" vraća se u najraniju povijest Bayernu, u 14. st. Naime, arhivi u Bayernu dijelili su se i ujedinjavali upravo onako kako se dijelila i sama vojvodina. Slijedeći načelo povijesno utemeljenih pojedinih područja i građe nastale u njima, došlo je i do podjele arhiva, tj. arhivske građe. No uvijek se uzima u obzir da građa ima svoje osobitosti i da se načelo provenijencije ne može uvijek potpuno dosljedno provesti.

Prof. dr. Franz Machilek iz Državnog arhiva u Bambergu navodi i opisuje najstarije i najvrednije isprave u državnim arhivima u Bayernu, kao što su Isprava Otta II. iz 976., Knjiga običaja iz 12. st., Isprava cara Ludwiga iz 1341., Knjiga prisega stolnog kaptola u Passau iz 1662., Prometna karta iz 1562. itd.

U ovom broju pažnju pobuđuju i članci o korištenju arhivske građe, zakonskim normama i pravilnicima svakog pojedinog arhiva koji to uređuju – o Arhivu grada Amberga.

Erna Perak

VOCABULAIRE INTERNATIONAL DE LA SIGILLOGRAPHIE, Conseil international des Archives, Comité de sigillographie. – Roma, 1990. 389, XII Taf. – Pubblicazioni degli Archivi di Stato, Ministero per i beni culturali e ambientali; Sussidi 3.

Povjerenstvo za sigilografiju Međunarodnog arhivskog savjeta je nakon višegodišnje pripreme izdalo Internacionalni rječnik sigilografskog nazivlja. Nastanak ovog djela i njegova problematika izloženi su u UVODU (Préface, Robert–Henri Bautier). Pripremajući se za ovaj rad, Sigilografsko je povjerenstvo 1983. godine izdalo sličnu publikaciju, tada u suradnji s Međunarodnim diplomatskim povjerenstvom (Folia Caesaraugustano, 1. Diplomatica et sigillographica. Travaux preliminaire de la Commission internationale de sigillographie pour une normalisation internationale des éditions de documents et un Vocabulaire international de la Diplomatie et de la Sigillographie. Catedra "Zurita", Institucion "Fernando el Catolico" /CSIC/, Zaragoza 1983).

Rječnik je koncipiran tako da je pod rednim brojem istaknut osnovni naziv s definicijom na francuskom jeziku, a ispod toga slijede prijevodi naziva na 12 jezika (njemački, engleski, španjolski, mađarski, talijanski, norveški, nizozemski, portugalski, poljski, rumunjski, švedski i ruski). Iza francuske riječi, ako postoji, dat je naziv na srednjovjekovnom latinitetu. Nazivlje je razvrstano u devet poglavlja: I. Osnovni pojmovi, II. Materijalna priroda pečata i njegova tradicija, III. Diplomatička i pravna priroda pečata, IV. Načini postavljanja pečata, V. Matrice, VI. Tvar, boja i oblik pečata, VII. Elementi pečata, tipologija i ikonografija, VIII. Paleografija pečata, IX. Konzervacija pečata; s ukupno 285 stručnih naziva na 350 stranica. Na 12 tabela slikovno je prikazano 77 osnovnih pojmova, a u dodatku su opširna predmetna i alfabetska kazala na svakom od 12 jezika te kazalo srednjovjekovnog latinskog nazivlja.

Rječnik obuhvaća sve aspekte sigilografije ne ulazeći dublje u ostale pomoćne discipline (diplomatika, paleografija, ikonografija), a sasvim isključuje heraldiku iako donosi opširan popis heraldičke literature. Posebna pažnja posvećena je načinu postavljanja pečata na dokument, matricama i tipologiji pečata. Osim ovih elemenata publikacija sadrži i smjernice za opisivanje pečata kao i jednu, za to prikladnu opisnu karticu u posebnom poglavlju na 22 stranice: Preporuke za sastavljanje kratkih opisa pečata (Recommandations pour l'établissement de notices descriptives de sceaux, Robert–Henri Bautier).

Pored sigilografskog već je objavljen i diplomatski rječnik (1980. god.), a u pripremi su paleografski i kodikološki, s mogućnošću stvaranja internacionalnog rječnika pomoćnih povijesnih znanosti.

Sigilografski rječnik ima posebno značenje za arhive, biblioteke i muzeje te čini sigilografiju pristupačnom širem krugu interesenata. Iznosi najnovija stajališta u istraživanju i opisivanju pečata te, što je nadasve važno, usklađuje stručno nazivlje i time pridonosi razvoju sigilografije u Evropi.

U pripremi je prijevod ove publikacije na hrvatski jezik.

Maja Bejdić